L I G J
Nr.8025, datë 9.11.1995

PËR MBROJTJEN NGA RREZATIMET JONIZUESE

(ndryshuar me ligjin nr. 9973, datë 28.7.2008; nr. 10 137 datë 11.5.2009; nr. 26/2013, datë 14.2.2013; nr. 99/2024, datë 12.9.2024)

(i përditësuar)

Në mbështetje të nenit 16 të ligjit nr.7491, datë 29.4.1991 "Për dispozitat kryesore kushtetuese", me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI POPULLOR
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I:

KREU I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1
(ndryshuar me ligjin nr. 9973, datë 28.7.2008)

Ky ligj përcakton kushtet e mbrojtjes dhe të sigurisë nga rrezatimet jonizuese, për të gjitha veprimtaritë që kryhen me lëndë radioaktive dhe pajisje rrezatuese, me qëllim mbrojtjen e punonjësve të ekspozuar profesionalisht ndaj rrezatimeve, të popullatës dhe mjedisit, në tërësi, nga rreziqet e mundshme të rrezatimeve, si dhe sigurimin e materialeve radioaktive, duke shfrytëzuar, në maksimum, të mirat që vijnë nga përdorimi i rrezatimeve jonizuese.

Neni 2
(shtuar shkronja "gj" me ligjin nr. 99/2024, datë 12.9.2024)

Në kuptim të këtij ligji:

a) "Rrezatim jonizues" është rrezatimi elektromagnetik ose grimcor, i cili shkakton drejtpërdrejt ose tërthorazi jonizimin e lëndës me të cilën bashkëvepron.

b) "Lëndë radioaktive" është çdo lëndë që në mënyrë të vetvetishme lëshon rrezatime jonizuese.

c) "Pajisje rrezatuese" është çdo pajisje që përdoret për përfitimin e rrezatimeve jonizuese.

ç) "Punë me rrezatime" është çdo veprimtari që kryhet duke përdorur lëndë dhe/ose pajisje rrezatuese.

d) "Instalim rrezatues" është çdo njësi ku përdoren dhe/ose ruhen lëndë radioaktive dhe/ose pajisje rrezatuese.

dh) "Mbetje radioaktive" është çdo lëndë radioaktive ose send i ndotur me lëndë radioaktive, që nuk mund të shërbejnë më gjatë për qëllime të dobishme.

e) "Siguria bërthamore" është tërësia e kushteve që sigurojnë një punë normale me rrezatimet, parandalimin e aksidenteve ose zbutjen e pasojave të tyre, mbrojtjen e punonjësve, popullatës dhe mjedisit nga rrezatimet.

ë) "Autoriteti kompetent" është komisioni i mbrojtjes nga rrezatimet, si organ i përcaktuar në këtë ligj për ushtrimin e detyrave dhe të drejtave në fushën e mbrojtjes nga rrezatimet jonizuese.

f) "Zyra e mbrojtjes nga rrezatimet" është njësia ekzekutive e komisionit të mbrojtjes nga rrezatimet.

g) "Licenca" është dokumenti që autorizon mbajtësin e saj të kryejë veprimtari me lëndë

radioaktive dhe/ose pajisje rrezatuese.

gj) "Struktura përgjegjëse për inspektimin në shëndetësi" është struktura përgjegjëse për inspektimin e veprimtarive me rrezatim, sipas parashikimeve të këtij ligji dhe ligjit për inspektimin në Republikën e Shqipërisë.

Neni 3
(ndryshuar me ligjin nr. 9973, datë 28.7.2008)

Subjekt i këtij ligji është çdo person fizik ose juridik, i cili:

a) zotëron, riparon, mirëmban, transferon, merr, përdor, fabrikon ose instalon pajisje rrezatuese, të cilat transmetojnë rrezatime jonizuese dhe përmbajnë komponentë, që veprojnë me një diferencë potenciale më shumë se 5 kV;

b) kryen kërkime radiologjike, punime minerare, prodhim, bluarje, ekstraktim, pasurim, shitje, transferim, import-eksport, dhënie me qira dhe ruajtje të lëndëve radioaktive;

c) trajton, prodhon, manovron, përdor dhe ruan mbetje radioaktive, ushqime dhe produkte të tjera, të ndotura me lëndë radioaktive;

ç) kontrollon, nga ana teknike dhe funksionale, aparaturat, burime të rrezatimit jonizues.

Neni 4
(ndryshuar me ligjin nr. 10 137, datë 11.5.2009)

Veprimtaritë e përcaktuar në këtë ligj përfshihen në kategorinë VIII.1, të shtojcës së ligjit për licencat. Licencimi i këtyre veprimtarive bëhet sipas ligjit për licencat.

Neni 5
(ndryshuar me ligjin nr. 9973, datë 28.7.2008)

Personat fizikë ose juridikë, të pajisur me licencë, kanë përgjegjësi ligjore për mbrojtjen, sigurinë dhe sigurimin nga burimet e rrezatimit jonizues, si dhe për zbatimin e dispozitave të parashikuara në këtë ligj e në akte të tjera, të dala në zbatim të tij. Personat fizikë ose juridikë, përdorues të burimeve të rrezatimit jonizues, janë të detyruar të kalojnë në proces kontrolli teknik aparaturat, burimet e rrezatimit jonizues, sipas kritereve të parashikuara në rregulloren përkatëse.

KREU II
ORGANIZIMI I STRUKTURAVE TË MBROJTJES NGA RREZATIMET

Neni 6
(ndryshuar me ligjin nr. 9973, datë 28.7.2008)

1. Pranë Ministrisë së Shëndetësisë krijohet Komisioni i Mbrojtjes nga Rrezatimet, si autoriteti përgjegjës kombëtar rregullator, i cili mbikëqyr dhe siguron zbatimin e dispozitave të këtij ligji dhe të akteve të tjera ligjore e nënligjore në fushën e mbrojtjes nga rrezatimet.

2. Komisioni i Mbrojtjes nga Rrezatimet kryesohet nga Ministri i Shëndetësisë dhe përbëhet nga 7 anëtarë.

3. Në varësi të Komisionit të Mbrojtjes nga Rrezatimet ngrihet zyra e mbrojtjes nga rrezatimet, si njësi ekzekutive. Kryetari i kësaj zyre është dhe sekretar i komisionit.

4. Përbërja, organizimi, funksionimi dhe mënyra e shpërblimit të anëtarëve të Komisionit të Mbrojtjes nga Rrezatimet përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 7
(zëvendësuar fjalë në shkronjën "a", ndryshuar shkronja "ë" me ligjin nr. 9973, datë 28.7.2008; ndryshuar

shkronja "g" me ligjin nr. 26/2013, datë 14.2.2013; shtuar fjalë në fund të shkronjës "b", zëvendësuar fjalë në shkronjën "g" me ligjin nr. 99/2024, datë 12.9.2024)

Komisioni i mbrojtjes nga rrezatimet ka këto detyra e të drejta:

a) Harton rregulloret, udhëzimet dhe aktet e praktikave të mbrojtjes nga rrezatimet jonizuese dhe sigurinë bërthamore, të cilat janë të detyrueshme për zbatim nga të gjithë personat fizikë e juridikë.

b) Kontrollon zbatimin e akteve ligjore e nënligjore mbi mbrojtjen nga rrezatimi nëpërmjet strukturës përgjegjëse për inspektimin në shëndetësi.

c) Pajis me licencë subjektet që kryejnë veprimtaritë e parashikuara në nenin 3 të këtij ligji.

ç) Drejton nga ana teknike të gjitha autoritetet kombëtare dhe lokale për zbatimin e menjëhershëm të masave të nevojshme për zbutjen e efekteve të aksidenteve bërthamore.

d) Bën rekomandime dhe propozime për përmirësimin e legjislacionit në fuqi në fushën e mbrojtjes nga rrezatimet.

dh) Miraton standardet e sigurisë për mbrojtjen nga rrezatimet.

e) Bashkëpunon me organizmat kombëtarë e ndërkombëtarë për problemet e mbrojtjes nga rrezatimet.

ë) bashkërendon punën me institucionet e specializuara, për kalibrimin e pajisjeve të rrezatimit jonizues, dozimetrinë personale, monitorimin e mjedisit, për kontrollin mjekësor të punonjësve të ekspozuar profesionalisht, trajnimin e personelit me ekspertë të pavarur për veprimtari me rrezatime jonizuese, si dhe me institucione të tjera, sipas nevojave, në bazë të marrëveshjeve të mirëkuptimit për zgjidhjen e problemeve kombëtare në fushën e mbrojtjes nga rrezatimi.

f) Përcakton strukturën organizative të zyrës së mbrojtjes nga rrezatimet, si dhe emëron dhe shkarkon drejtuesin e saj.

g) Bashkëpunon me inspektoratin që mbulon fushën e punës dhe me strukturën përgjegjëse për inspektimin në shëndetësi.

Neni 8

Organet që kryejnë verifikimin e respektimit të kërkesave të këtij ligji

(shtuar shkronja "e" me ligjin nr. 9973, datë 28.7.2008; ndryshuar me ligjin nr. 26/2013, datë 14.2.2013; ndryshuar shkronja "c" e pikes 1, shfuqizuar pika 2 me ligjin nr. 99/2024, datë 12.9.2024)

1. Zyra e mbrojtjes nga rrezatimet ka këto detyra e të drejta:

a) Paraqet për miratim në komision aktet rregulluese të veprimtarisë së mbrojtjes nga rrezatimet.

b) Kontrollon në praktikë zbatimin e akteve ligjore e nënligjore në fushën e mbrojtjes nga rrezatimet. struktura përgjegjëse për inspektimin në shëndetësi kryen inspektimin e instalimeve dhe të veprimtarive me rrezatim në përputhje me këtë ligj dhe ligjin për inspektimin në Republikën e Shqipërisë.

ç) Mbledh informacion dhe kryen matjet e analizat e nevojshme për kontrollin e mbrojtjes nga rrezatimet.

d) Përgatit dosjet për dhënien, pezullimin dhe heqjen e licencave dhe ia paraqet komisionit për miratim.

dh) Përgatit materialet e mbledhjeve të komisionit, si dhe raportet e kërkuara prej tij.

e) Mban inventarin kombëtar të burimeve të rrezatimit jonizues.

2. Shfuqizuar.

KREU III

DISPOZITA TË FUNDIT

Neni 9

(ndryshuar me ligjin nr. 9973, datë 28.7.2008)

1. Rregulloret për mbrojtjen nga rrezatimet, për sigurinë dhe sigurimin e burimeve të rrezatimit jonizues, të hartuara nga Komisioni i Mbrojtjes nga Rrezatimet, miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

2. Komisioni për Mbrojtjen nga Rrezatimet miraton kodet e praktikave, udhëzimet dhe norma të tjera, të lidhura me mbrojtjen nga rrezatimet, sigurinë dhe sigurimin e burimeve të rrezatimit jonizues.

Neni 10

(ndryshuar paragrafi i parë me ligjin nr. 9973, datë 28.7.2008; ndryshuar me ligjin nr. 26/2013, datë 14.2.2013; shtuar fjalë në paragrafin e parë me ligjin nr. 99/2024, datë 12.9.2024)

Shkelja e dispozitave të parashikuara në nenet 4 e 5 të këtij ligji, kur nuk përbën vepër penale, përbën kundërvajtje administrative dhe dënohet me dënim kryesor, në përputhje me ligjin për inspektimin në Republikën e Shqipërisë, me gjobë nga 100 000 lekë deri në 300 000 lekë. Krahas dënimit me gjobë, inspektori mund të marrë masa urgjente.

Gjobat dhe masat urgjente vendosen dhe shqyrtohen nga inspektorët e organeve që kryejnë verifikimin e respektimit të kërkesave të këtij ligji, sipas nenit 8, si dhe në përputhje me ligjin për inspektimin.

Ankimi ndaj dënimit me gjobë dhe masave urgjente bëhet në përputhje me ligjin për inspektimin.

Ekzekutimi i dënimit me gjobë bëhet në përputhje me dispozitat në fuqi për kundërvajtjet administrative, ndërsa ekzekutimi i masave urgjente bëhet në përputhje me ligjin për inspektimin.

Neni 11

Të gjitha dispozitat që bien në kundërshtim me këtë ligj, shfuqizohen.

Dispozitë kalimtare

(e ligjit nr. 26/2013, datë 14.2.2013)

Organi ekzistues inspektues vazhdon të ushtrojë funksionin e vet sipas organizimit aktual deri në krijimin e organit të ri, sikurse parashikohet në ndryshimet e bëra në këtë ligj.

Neni 12

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.1293, datë 21.11.1995 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Sali Berisha